

॥ निर्वाणोपनिषत् ॥

.. Nirvana Upanishad ..

sanskritdocuments.org

July 25, 2016

Document Information

Text title : Nirvana Upanishad

File name : nirvana.itx

Category : upaniShat

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic Tradition

Language : Sanskrit

Subject : philosophy/religion/hinduism

Transliterated by : Sunder Hattangadi (sunderh at hotmail.com)

Proofread by : Sunder Hattangadi (sunderh at hotmail.com)

Description-comments : 47/108; Rig Veda, Sanyasa Upanishad

Latest update : July, 3, 1999

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

Site access : <http://sanskritdocuments.org>

॥ निर्वाणोपनिषत् ॥

॥ निर्वाणोपनिषत् ॥

(ऋग्वेदीय संन्यासोपनिषत्)

निर्वाणोपनिषद्वेद्यं निर्वाणानन्दतुन्दिलम् ।

त्रैपदानन्दसाम्राज्यं स्वमात्रमिति चिन्तयेत् ॥

ॐ वाङ्मे मनसि प्रतिष्ठिता । मनो मे वाचि प्रतिष्ठितम् ।

आविरावीर्म एधि । वेदस्य मा आणीस्थः ।

श्रुतं मे मा प्रहासीः । अनेनाधीतेनाहोरात्रान्सन्दधामि ।

ऋतं वदिष्यामि । सत्यं वदिष्यामि ।

तन्मामवतु । तद्वक्तारमवतु ।

अवतु मामवतु वक्तारम् ।

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

अथ निर्वाणोपनिषदं व्याख्यास्यामः ।

परमहंसः सोऽहम् । परिव्राजकाः पश्चिमलिङ्गाः ।

मन्मथ क्षेत्रपालाः । गगनसिद्धान्तः अमृतकल्लोलनदी ।

अक्षयं निरञ्जनम् । निःसंशय ऋषिः ।

निर्वाणोदेवता । निष्कूलप्रवृत्तिः । निष्केवलज्ञानम् ।

ऊर्ध्वाम्नायः । निरालम्ब पीठः । संयोगदीक्षा ।

वियोगोपदेशः । दीक्षासन्तोषपानं च ।

द्वादशावदित्यावलोकनम् । विवेकरक्षा ।

करुणैव केलिः । आनन्दमाला ।

एकान्तगुहायां मुक्तासनसुखगोष्ठी । अकल्पितभिक्षाशी ।

हंसाचारः । सर्वभूतान्तर्वर्ती हंस इति प्रतिपादनम् ।

धैर्यकन्था । उदासीन कौपीनम् । विचारदण्डः ।

ब्रह्मावलोकयोगपट्टः । श्रियां पादुका । परेच्छाचरणम् ।

कुण्डलिनीबन्धः । परापवादमुक्तो जीवन्मुक्तः ।

शिवयोगनिद्रा च । खेचरीमुद्रा च । परमानन्दी ।

निर्गतगुणत्रयम् । विवेकलभ्यं मनोवागगोचरम् ।

अनित्यं जगद्यज्जनितं स्वप्नजगदभ्रगजादितुल्यम् ।

तथा देहादिसङ्घातं मोहगुणजालकलितं तद्रज्जुसर्पवत्कल्पितम् । विष्णुविध्या-

दिशताभिधानलक्ष्यम् ।

अङ्कुशो मार्गः । शून्यं न सङ्केतः ।

परमेश्वरसत्ता । सत्यसिद्धयोगो मठः ।

अमरपदं तत्स्वरूपम् ।
आदिब्रह्मस्वसंवित् । अजपा गायत्री । विकारदण्डो ध्येयः ।
मनोनिरोधिनी कन्था । योगेन सदानन्दस्वरूपदर्शनम् ।
आनन्द भिक्षाशी । महाश्मशानेऽप्यानन्दवने वासः ।
एकान्तस्थानम् । आनन्दमठम् । उन्मन्यवस्था ।
शारदा चेष्टा । उन्मनी गतिः । निर्मलगात्रम् ।
निरालम्बपीठम् । अमृतकल्लोलानन्दक्रिया ।
पाण्डुरगगनम् । महासिद्धान्तः ।
शमदमादिदिव्यशक्त्याचरणे क्षेत्रपात्रपटुता ।
परावरसंयोगः । तारकोपदेशाः । अद्वैतसदानन्दो देवता ।
नियमः स्वातरिन्द्रियनिग्रहः ।
भयमोहशोकक्रोधत्यागस्त्यागः । अनियामकत्वनिर्मलशक्तिः ।
स्वप्रकाशब्रह्मतत्त्वे शिवशक्तिसम्पुटित प्रपञ्चच्छेदनम् ।
तथा पत्राक्षाक्षिकमण्डलुः ।
भवाभावदहनम् । विभ्रत्याकाशाधारम् ।
शिवं तुरीयं यज्ञोपवीतम् । तन्मया शिखा ।
चिन्मयं चोत्सृष्टिदण्डम् । सन्तताक्षिकमण्डलम् ।
कर्मनिर्मूलनं कन्था । मायाममताहङ्कारदहनम् ।
स्प्रशाने अनाहताङ्गी । निस्त्रैगुण्यस्वरूपानुसन्धानं समयम् ।
भ्रान्तिहरणम् । कामादिवृत्तिदहनम् । काठिन्यदृढकौपीनम् । चीराजिनवासः
। अनाहतमन्त्रः । अक्रिययैव जुष्टम् ।
स्वेच्छाचारस्वस्वभावो मोक्षः परं ब्रह्म ।
प्लववदाचरणम् । ब्रह्मचर्यशान्तिसंग्रहणम् ।
ब्रह्मचर्याश्रमेऽधीत्य ससर्वसंविद्य्यासं संन्यासम् ।
अन्ते ब्रह्माखण्डाकारम् । नित्यं सर्वसन्देहनाशनम् ।
एतन्निर्वाणदर्शनम् ।
शिष्यं पुत्रं विना न देयमित्युपनिषत् ।
ॐ वाङ्मे मनसीति शान्तिः ॥
इति निर्वाणोपनिषत्समाप्ता ।

Encoded by Sunder Hattangadi (sunderh@hotmail.com)

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

.. Nirvana Upanishad ..
was typeset on July 25, 2016

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

